

İklim Değişikliği ve Finansal Etkileri

İklim Değişikliği mi, İklim Bozulması mı ?

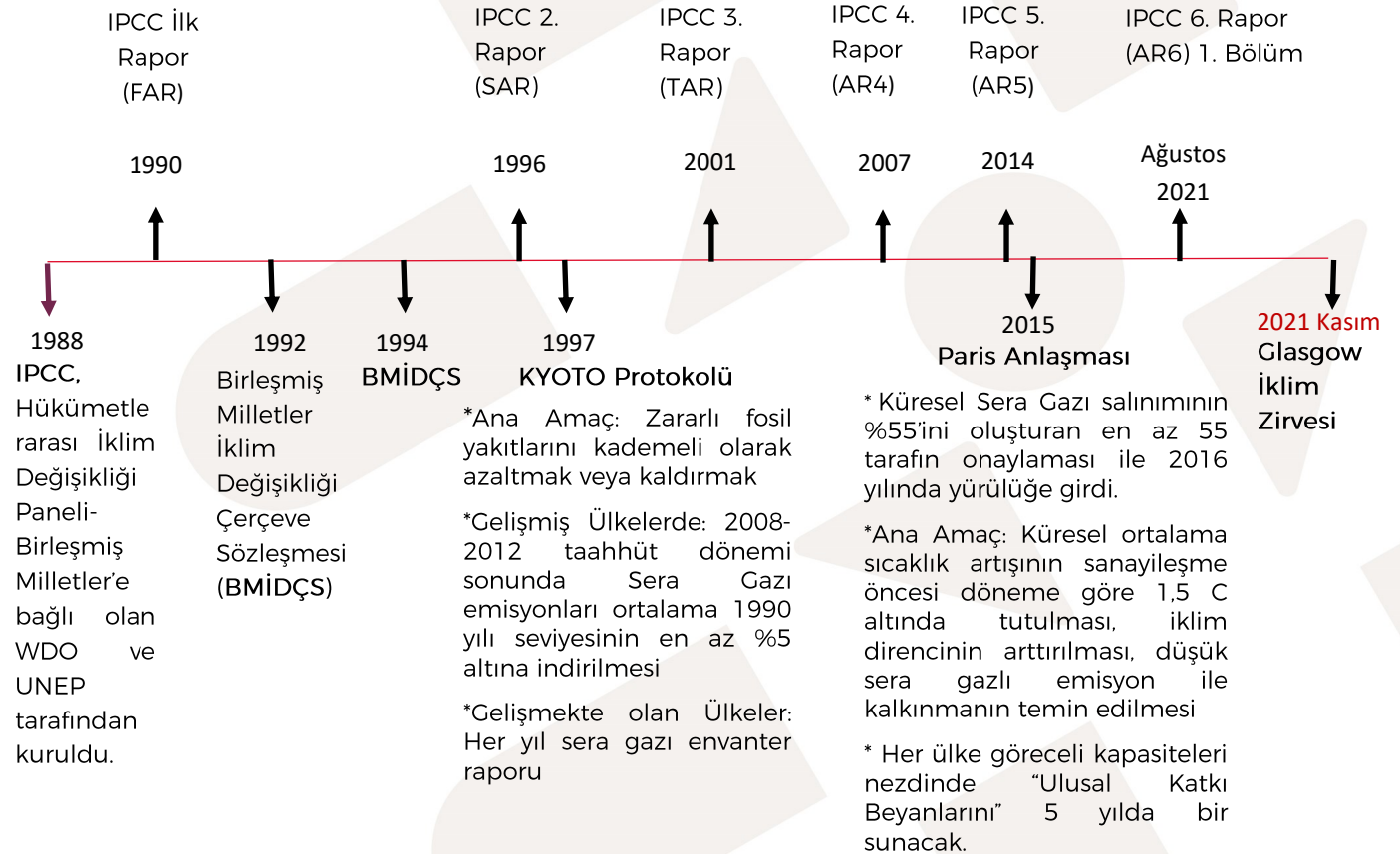
İklim Değişikliği'nin sıkça konuşulduğu, bu konuda raporların yayınlandığı ve haberlerin yapıldığı günümüzde, her ne kadar başlıklar hep "İklim Değişikliği" ile verilse de söz konusu olanın aslında çok da olumsuz olarak algılanmayan bir " Değişim" değil; "Bozulma" olduğunu tanımlayarak söze başlamak gerekiyor.

"İklim Değişikliği" kavramından "İklim Bozukluğu" kavramına geçiş aslında insan faktörünün iklim'e etkisinin elle tutulur bir noktaya geldiği Sanayi Devrimi ile başlıyor. Kuşkusuz Sanayi Devrimi'ne kadar iklimde doğal süreçle yaşanan ısınma ve soğumaların uygarlık üzerinde yarattığı yoksulluk, göç ve bunların sonucunda çıkan savaşlar gibi etkileri yadsınamaz olsa da, asıl bozulmanın insan faktörünün doğaya etki etmeye başladığı; tarım alanlarının ve ormanlarının hızla yok olması ve hava kirliliğine neden olduğu sanayileşme ile başladığı ve yine sanayileşme ile artan enerji ihtiyacının kömür, petrol, doğalgaz gibi fosil kaynaklara dayalı üretiminin yarattığı sera gazlarıyla doğaya ve çevreye verdiği zarar düşünüldüğü için, IPCC İklim raporlarında Bozulmayı ölçmek için kıstas olarak Sanayi Devrimi bitişinden itibaren başlayan çizelgelerle iklimdeki değişim gözlemleniyor.

IPCC Nedir ?

IPCC, Birleşmiş Milletler'e bağlı Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından ; Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli olarak , iklim değişikliği ile ilgili bilimsel çalışmaları değerlendirmek için 1988'de kuruldu ve kapsamlı raporlarının ilkinin 1990 yılında yayımladı. Bu sene 6. sı yayımlanan rapor 4. ciltten oluşuyor, bu ciltlerin ilki 7 Ağustos'ta bilim insanlarının hazırladığı rapor olarak çıkarıldı.

Zaman Çizelgesi

IPCC 6. Rapor (AR6) 1. Bölüm Bulgular Nedir ?

Alarm Zilleri

Daha önce yayımladığı raporlara göre daha net ve keskin ifadelerin kullanıldığı IPCC raporunda öne çıkan başlıkların odak noktası sanayileşme ile başlayan süreçle beraber, insan kaynaklı faaliyetlerle ortaya çıkan ve sonuçları ekonomiden, yaşam koşullarına herkesi etkileyecek olan Küresel Isınma ve buna bağlı olarak iklim değişikliklerinin hızla yaygınlaşması.

Rapordaki Ana Başlıklar ise;

- 1- Dünya yüzeyindeki sıcaklıkların 1850-1900 yılları arası ile kıyaslandığında; 2011-2020 yılları arasında 1,09 derece daha yüksek olması,
- 2- Geçtiğimiz son 5 yılın 1850'den beri en sıcak dönemler olduğu,
- 3-1990'lardan beri buzulların ve Arktik Deniz buzundaki küçülmenin %90 insan kaynaklı olması
- 4- Deniz seviyesindeki yükselmenin 1900-1970 arası ile karşılaştırıldığında 3 katına çıkmış olması
- 5- 1950'lerden bu yana aşırı sıcakların daha sık ve yoğun; soğuk olayların ise daha az sıklıkla ve daha az şiddetli hale gelmesi.

2015 yılında yapılan Paris İklim Sözleşmesinde gelişmekte olan bir çok ülke ve adalar sıcaklık artışının 1,5 derece ile sınırlandırılmasının ölüm kalım meselesi olduğunu belirtmişlerdi, 2018 IPCC raporunda ise 1,5 derece sıcaklık artışı altında kalmanın 2 Derece artışa göre çok daha büyük avantajları olduğu belirtilmiş ve ve 2030'a kadar Karbon emisyonlarının yarı yarıya azaltılması ve 2050 yılında ise küresel bazda net sıfır karbon emisyonuna erişilmesi gerekliliğine dikkat çekilmişti.

Son Raporda ise senaryo ne olursa olsun 1,5 Derece eşiğine 2040 yılında ulaşılabacağı, ve karbon emisyonunun sınırlanmaması durumunda bu artışın 10 yıl içinde gerçekleşeceği belirtiliyor.

IPCC raporunda değerlendirilen 4 senaryo ise 1,5 Derece ile 4 Derece sıcaklık artışı durumlarında ortaya çıkması muhtemel durumlar:

* **Ortalama Sıcaklığın 1,5 Derece Artması durumunda:**

- 1- 2070'e kadar 3 milyar insan yüksek hava sıcaklıkları altında yaşamak zorunda kalacak
- 2- İklim Değişikliği başlangıcından bu yana %20 azalmış olan Gıda Üretkenliği gerilemesi artacak, Kentsel alanlarda yaşayan 350 milyondan fazla insan su kıtlığı ile karşılaşacak, yükselen deniz seviyesi kıyı kentlerini etkileyecek
- 3- Küresel Ekonomi 2050 yılına kadar %10 değer kaybedecek.

* **Ortalama Sıcaklığın 2 Derece Artması durumunda:**

- 1- Dünya Nüfusunun yaklaşık %37'si 5 yılda bir şiddetli sıcaklık dalgalarına, yükselen deniz seviyesi ile her yıl 300 milyondan fazla insan sel baskınlarına maruz kalacak.
- 2- Mevcut duruma ek 180 milyon kişi açlıkla karşı karşıya gelirken, 410 milyondan fazla insan su kıtlığı yaşayacak.
- 3- Küresel GSYİH yılda %11 oranında azalacak.

* **Ortalama Sıcaklığın 3 Derece Artması durumunda:**

- 1- Sadece Avrupa'da şiddetli sıcaklık ve nem dolayısıyla her yıl 96 bin kişinin yaşamını yitireceği, küresel tarım alanlarının %5-%20 arasında küçüleceği, susuzluğa maruz kalan insan sayısının 2 katına çıkacağı tahmin ediliyor.
- 2- Küresel GSYİH yılda %18 oranında küçülecek.

* **Ortalama Sıcaklığın 4 Derece Artması durumunda:**

- 1- Aşırı sıcaklık ve nem nedeniyle dünya üzerinde 1,5 milyara yakın insan hayatını kaybedecek
- 2- Tarım alanları %10-%30 oranında azalacak, deniz seviyesinde bulunan birçok kent ve ada sular altında kalacak
- 3- Küresel gelir ortalaması %23 oranında azalacak
- 4- IPCC'ye göre dünyanın 4 derecelik bir sıcaklık artışına adapte olması mümkün gözüküyor.

Ne Yapmak Gerekıyor?

66 ülkeden, 234 bilim insanının katkılarıyla hazırlanan IPCC AR6 raporunun, Kasım ayında Glasgow'da yapılacak olan COP26 Küresel İklim Zirvesinden kısa bir süre önce daha net ve keskin ifadelerle yayınlanması, iklim zirvesinde tüm ulusların özellikle de G20 ekonomilerinin net sıfır emisyon koalisyonuna katılmaları ve somut adımlar atmaları yapılacak olan müzakerelerde temel alınacağını işaret etmesi açısından büyük önem taşıyor.

Bilim İnsanlarına göre gerekli önlemlerin alınması ile küresel karbon salınımlarını 2030 yılına kadar yarıya indirmek mümkün, bunun için net sıfır emisyona ulaşmak gerekiyor.

Net sıfır emisyona ulaşmak için ise temiz teknoloji kullanımı ile sera gazı emisyonlarını azaltmak, azaltılamayan karbon salınımları için ise karbon yakalama ve depolama teknolojileri kullanmak ve ağaçlandırmayı arttırmak gerekiyor.

Karbon Emisyonunu Azaltmak

Haziran G7 Zirvesi:

- * İngiltere ev sahipliğinde yapıldı,
- * 2025 yılına kadar iklim finansmanını arttırma ve iyileştirme taahhütü ve 2021 sonuna kadar kömür için kamu finansmanını sona erdirmeye ve 2 milyar dolarlık bir kömür geçiş fonunu destekleme kararı verildi.
- * Zirve'de 2030 yılına kadar benzin ve dizel araçların satışının azaltılıp elektrikli araç kullanımını arttırmak, 2025'e kadar iklim finansmanının yükseltilmesi ve en geç 2050 yılında sıfır karbon emisyonuna ulaşmak, ana başlıklarına değinildi.

Paris Anlaşmasında mutabık kalınan gelişmiş ülkelerin üstlerine düşeni yaparak 1,5 Derece'nin altında kalma hedefi için vaat edilen 100 milyar Dolarlık ödemenin hala netleşmemesi STK'lar ve Akademi dünyası tarafından İklim Değişikliğine engel olabilmek için belirsiz ve Kasım ayında planlanan Glasgow zirvesi için yetersiz bulunuyor.

Ocak-2020-Ağustos 2021 döneminde G20 ülkelerinin iklim değişikliği ve çevre kirliliğini göz ardı eden fosil yakıtlara yaptıkları yatırımlar 269 Milyar dolar, iklim ve çevre hedeflerinin yalnızca bir kısmını karşılayan "koşullu fosil" grubuna 49 Milyar Dolar; "koşulsuz yenilenebilir Enerji" sınıfına ise 53,8 Milyar Dolar yatırım yapıldı.

Haziran Kuming Çevre Forumu:

İklim değişikliği hedeflerinin gerçekleşmesi için stratejiler oluşturulması ve teknolojik inovasyon ve yeşil finans fırsatları kullanılması gerekliliği konuşuldu.

Temmuz G20:

Sürdürülebilir su kaynakları yönetimi, ekosisteme dayalı çalışmalar, dayanıklı ve sürdürülebilir şehircilik ve temiz enerjiye geçiş ve yeşil finans desteği konuları ele alındı.

Eylül BM 76. Genel Kurulu

21- 30 Eylül arası gerçekleşecek Kurul'da Glasgow'da yapılacak olan COP26 toplantısında iklim değişikliğine karşı belirlenen hedeflere uyulması ve taahhütlerin yerine getirilmesi ele alınacak.

"Koşullu yenilenebilir Enerji" olarak tanımlanan çevre politikaları noktasında çok net olmayan ama fosil yakıtlardan temiz enerjiye dönüşümü destekleyen gruba ise 173,4 Milyar dolar yatırım yapıldı.

Türkiye'de ise Kovid 19 salgınının başından itibaren "Koşulsuz Fosil" sınıfındaki gruba 14 Milyar Dolar yatırım yaparken, "koşullu yenilenebilir" enerji kaynaklarına ise sadece 71,2 milyon dolar yatırım gerçekleştirdi.

Özel Rapor

Kim Ne Yapıyor?

USA:

- * Paris anlaşmasına geri dönüldü.
- * İklim Zirvesinde 2050'de sıfır karbon emisyon seviyesine ulaşılması hedefleniyor.
- * 2030'a kadar satılacak araçların yarısının sıfır emisyonlu olmasını öngören kararname imzalandı.
- * Climate Reality Project adlı proje ile düşük karbon ekonomisine geçişi desteklemek için şirketlere online iklim eğitimleri veriliyor.

IMF:

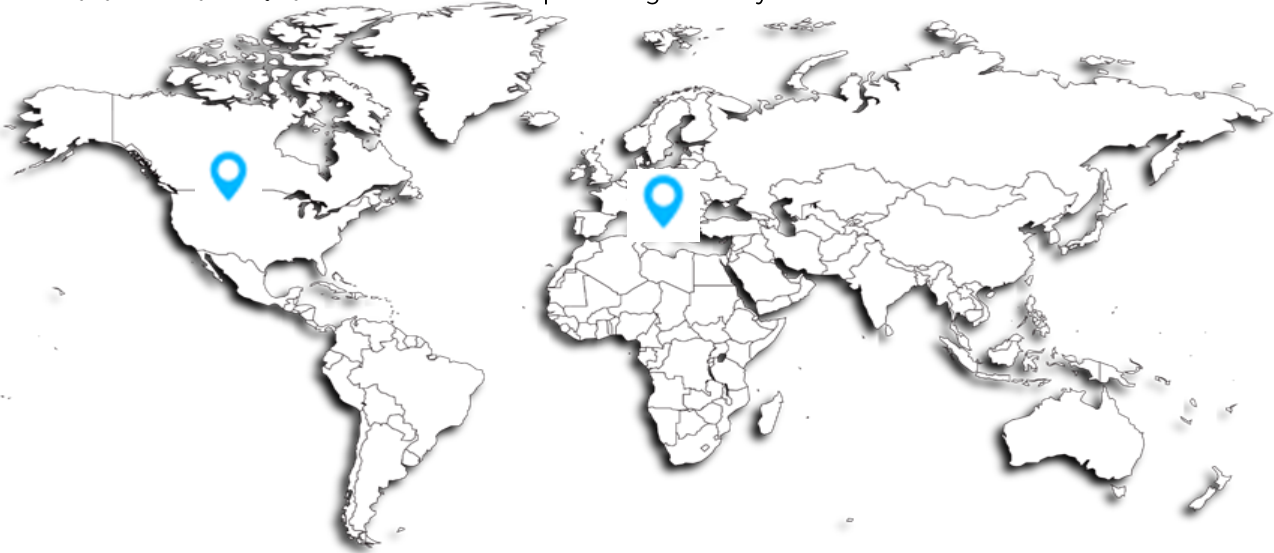
- * Karbon fiyatlarının istikrarlı bir şekilde yükselmesi ve yeşil altyapı yatırımlarının artması halinde 15 yıl içinde küresel ekonomi %0,7 büyüyebileceğini ve yeni istihdam alanları yaratılabileceğini belirten IMF bu yıl İklim Değişikliği Gösterge Tablosu yayınlamaya başlayacak.

Dünya Bankası

- * İklim odaklı finansman için, 2021-25 yılları arasında toplam 200 milyar dolar ayıracağını açıkladı
- * Dünya Bankası yayınladığı raporda sera gazı emisyonlarının %20'sini karşılayan toplam 64 karbon fiyatlandırma aracının dünya çapında kullanıldığını belirterek 2020 yılında toplam 53 milyar USD'lik gelir sağlandığını açıkladı, bir önceki seneye göre %18 artış kaydeden gelirlere AB emisyon sınırlayıcı tahsisat fiyatlarındaki artış sebep gösterilse de bu rakamın hala Paris Anlaşması hedeflerini kapsamadığı belirtiliyor.

IEA (Uluslararası Enerji Ajansı)

- * 2050'de sıfır emisyon hedefine ulaşılabilmesi için 2030'a kadar güneş enerjisinde yıllık 630 gigavat, rüzgarda ise 390 gigavat kapasitenin devreye alınması gerektiğini. 2020 yılı kapasitesinin 4 katına gelen bu rakamlar için ise küresel yatırımların yıllık 2,3 trilyon Dolar seviyesinden 2030'a kadar 5 trilyon USD'ye çıkması gerektiğini açıkladı. Bu yatırımın küresel ekonomiye katkısının ise yıllık %0,4 olacağı hesaplanıyor. Elektrikli araç pazarının ise 2030'da otomotiv pazar payının %60'a yükselmesi bekleniyor.

Created with paintmaps.com

Euro Bölgesi

- * Paris Anlaşması kapsamında AB ülkeleri karbon emisyonlarını düşürmek için 2 trilyon Dolarlık paket açıkladı. Anlaşmaya imza koymayan ülkelerin ihracat ürünlerine sınırlarda karbon vergisi gelecek. 2045'te net sıfır karbon emisyonu hedefleyen iklim yasasını ve bu hedefe ulaşmak için tasarlanan 8 Milyar Euro değerindeki önlemleri de onayladı.

- * Avrupa Merkez Bankası para politikasında iklim değişikliğini dikkate alacağı kararı çıkmasından sonra, Avrupa Birliği tarafından Sınırdaki Karbon vergisi yönetmeliğini 14 Temmuz 2021 yayınlandı. 1 Ocak 2023'te yürürlüğe girmesi beklenen Sınırdaki Karbon Vergisinin 31 Aralık 2025'e kadar aşamalı uygulanması, 1 Ocak 2026'da da tam olarak yürürlüğe alınması planlanıyor. Karbon vergilendirmesi çimento, demir-çelik, alüminyum ve gübre ve elektrik ürünlerinin AB'ye ithalat esnasında alınması planlanıyor.

EBRD ve Yeşil İklim Fonu

- * iklim değişikliği ile mücadele kapsamında 1 Milyar Dolarlık yeni bir finansman programı oluşturdu. Ürdün, Kazakistan, Fas, Tunus, Sırbistan, Ermenistan ve Özbekistan'da enerjiye dayalı endüstrilerde, tarım ve madencilik alanlarında dönüşümün desteklenmesi planlanıyor.

Özel Rapor

Kim Ne Yapıyor?

Almanya:

2045'te net sıfır karbon emisyonu hedefleyen iklim yasası ve bu hedefe ulaşmak için tasarlanan 8 milyar Euro değerindeki önlemler onaylandı.

Macaristan:

Merkez Bankası yeşil finansman stratejisi kapsamında yeşil mortgage sertifikası alınmaya başlandı.

Hollanda:

Hollanda Mahkemesi'nin verdiği kararla 2030 yılına kadar karbon emisyonlarını %45 azaltması gereken Royal Dutch Shell emisyon azaltma sürecini hızlandırdı.

Çin:

Ulusal Karbon Salınımı Ticaret Sistemi faaliyete geçti. Çin enerji tüketiminde kömürün payı yenilenebilir enerji kapasitesinde artış ve doğal gaz kullanımında artışla 2020 yılı sonu hedeflenen %58'in altında %56,8 olarak gerçekleşti.

Japonya

İklim Değişikliği Merkez Bankası Para Politikası'nda konu başlıklarından biri olacak. Yeşil Tahvil alım tartışmaları devam ediyor.

Hindistan:

Hindistan'ın en değerli şirketi Reliance Industries 2035 yılına kadar net sıfır karbon hedefi koydu.

Created with paintmaps.com

Türkiye:

Paris Anlaşması

Cumhurbaşkanı Erdoğan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Paris Anlaşması'nın TBMM'nin onayına sunulacağını belirtti.

* Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uluslararası Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ESG) tahvil piyasasında farklı para birimleri cinsinden ve rüzgar santrali gibi düşük karbon emisyonu üreten projelere bağlı "koyu yeşil" kıymetleri ihraç edebilmek için tahvil çerçeve dokümanı hazırlanıyor.

* Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve Dünya Bankası iş birliği ile iklim değişikliğine uyum ve iklim değişikliği kaynaklı risklerin azaltılması için gerekli finansman araçlarının geliştirilmesi amacıyla "Yeşil Tahvil ve Yeşil Kira Sertifikası Çalıştayı" düzenlendi.

* Ticaret Bakanlığı AB Yeşil Mutabakat Eylem Planı yayımlandı. AB tarafından açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı'na paralel olarak planlanan dönüşüme uyum sağlanması için kamu kurum ve kuruluşları ve özel sektör işbirliği içerisinde 9 ana başlık altında toplam 32 hedef ve 81 eylemi içeren Eylem Planı yeşil yatırımların ülkeye çekilmesi bakımından da büyük önem arz ediyor.

* Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 32'nci Finansal İstikrar Raporu'nda ilk defa iklim değişikliğinden kaynaklanan finansal riskler ve çevreci finans konusunda bir çalışma yayımladı.

* Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Epiş ve Çevre Şehircilik Bakanlığı gözetiminde oluşturulan bir çalışma grubu ile firmaların karbon salınımlarının kayıt altına alındığını, raporlandığını ve doğrulandığını açıkladı..

Hazine

SPK

Ticaret Bakanlığı

TCMB

Enerji & Tabii

Kaynaklar

Yeşil Elektrik

Yeşil Elektrik Piyasası işleme açıldı. Yenilenebilir kaynak bazında işleme açılan YEK-g ve organize YEK-G piyasası ile yenilenebilir enerjinin teşviki ve geliştirilmesi amaçlanırken, üreticiler portföylerinde yenilenebilir enerji bulundurdıklarına dair yükümlülüklerini bir sertifika ile ispat edebilecekler. Üretilen sertifikalar organize piyasalarda işlem görecektir. İlerleyen dönemde AB'nin karbon vergisi yükümlülükleri ve sınırda karbon vergisine karşılık olarak kullanılabilmesi kaydedildi.

Dünya Bankası

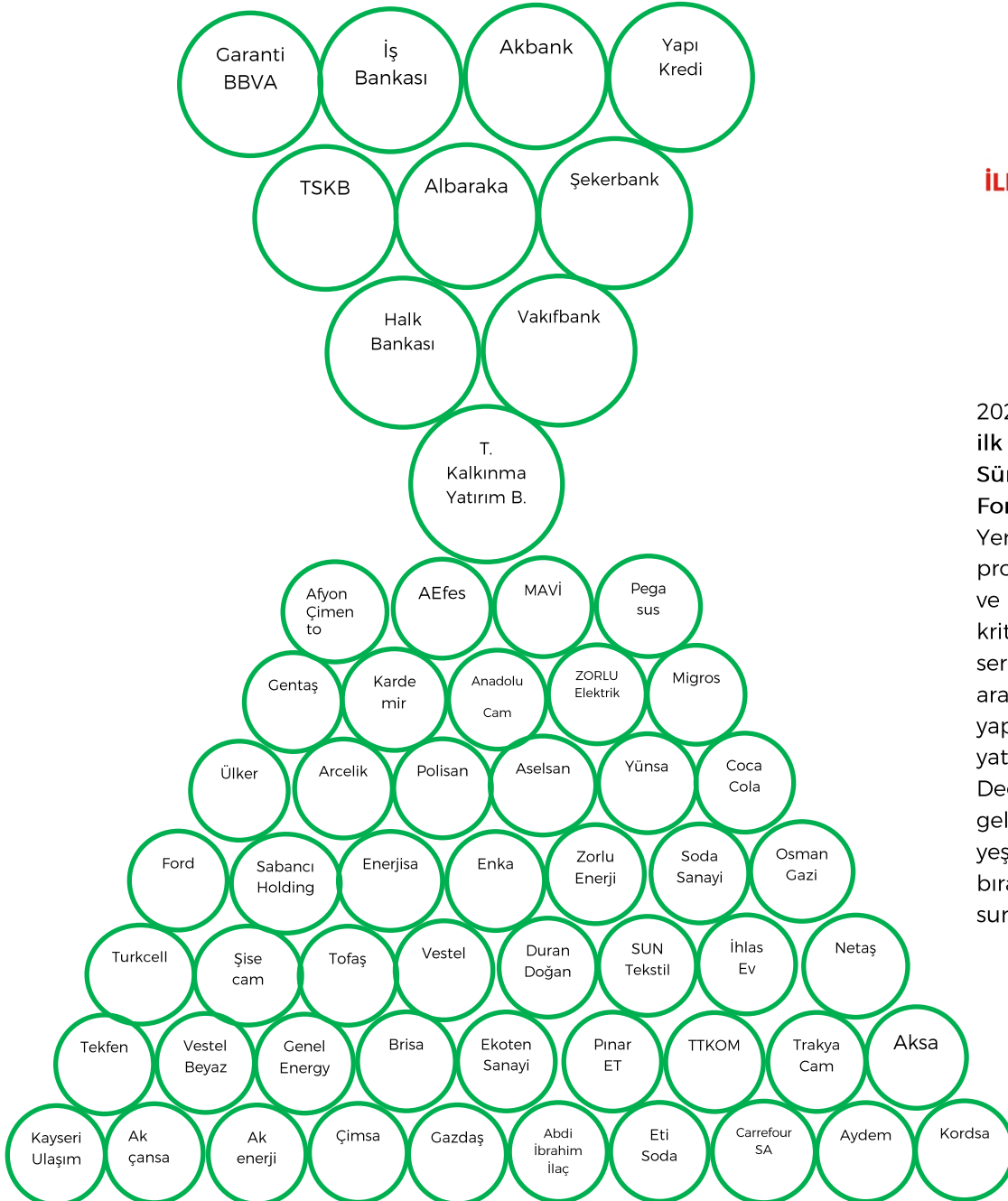
Dünya Bankası Türkiye'de yürütülecek 2 proje için toplamda 400 milyon dolar finansman sağladı. 265 milyon dolar tutarındaki ilk proje Türkiye'deki kamu binalarının depreme karşı dayanıklılığını ve enerji verimliliğini arttırmayı hedeflerken, enerji açısından verimli binalara yapılacak yatırımlarla Türkiye'nin enerji ithalatına olan bağımlılığının azaltılması hedefleniyor. 135 milyon dolar değerindeki 2. proje ise 90 bin yoksul kişinin doğal ve iklim kaynaklı tehlikelerden korunmasını ve geçim kaynaklarını arttırmayı hedefliyor.

Uluslararası Karbon Saydamlık Projesi Türkiye

Şirketler

38'i BIST100 endeksine dahil toplam 60 şirket'in 2020 yılı boyunca yürüttüğü çalışmaların paylaşıldığı CDP Türkiye 11. İklim Değişikliği konferansında, katılan şirketlerin %89'unun İklim değişikliği ile ilgili raporlama sistemlerini geliştirdikleri, %46'sının uzun vadeli iş stratejisi olarak Karbon dönüşüm planı geliştirdiği, %72'sinin ise İklim değişikliğine dair senaryo analizlerini şirket stratejilerine yansıttığı ve %41'inin ise şirket içi Karbon fiyatlaması yaptığı açıklandı.

Etkinlik kapsamında Arçelik, Brisa, Kordsa İklim Değişikliği ve Su lideri olurken, İklim Değişikliği kategorisinde Albaraka Türk, Aselsan, Pegasus, İş Bankası, T. Kalkınma ve Yatırım Bankası; Su Güvenliği Kategorisinde ise Aksoy, Akçelik, Eti Soda, Migros, Pınar Süt ve Yapı Kredi Bankası ödül alırken, Tedarikçi İlişkileri derecelendirilmesinde ise Arçelik, Brisa ve Garanti BBVA ödül aldı.

aktif portföy

2020 yılında Türkiye'de ilk ESG Sürdürülebilirlik Fonu'nu kurdu. Yenilenebilir Enerji projelerini destekleyen ve Sürdürülebilirlik kriterlerine uygun sermaye piyasası araçlarına yatırımlar yapan fon, yatırımcılarına İklim Değişikliği konusunda, gelecek nesillere daha yeşil bir dünya bırakabilme imkanı sunuyor.

Paris Anlaşması ve Türkiye'ye Etkileri

Paris anlaşması 2016 yılında imzalanmasına rağmen, anlaşmaya taraf olmayan Türkiye, G20 ülkeleri arasında anlaşmayı onaylamayan tek ülke konumundaydı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Paris Anlaşması'nın TBMM'nin onayına sunulacağını belirtmesi ile tekrar gündeme gelen Paris Anlaşmasının Türkiye üzerinde yaratacağı avantaj ve yaptırımlar mercek altına alındı.

Türkiye 2016 yılında Paris Anlaşmasını imzalarken, hazırladığı katkı planında karbon salınımını azaltma taahhütü vermemiş, 2 katından daha da fazla arttırabileceğini belirtmişti. Hiçbir önlem alınmayan senaryoda karbon salınımının 1,175 milyar tona ulaşacağı belirtilirken, Türkiye ulusal katkı beyanı ile 2030 yılında %21 azaltım hedefiyle bu rakamı 929 milyon tonda tutmaya çalışacağını belirtiyor.

Anlaşmada gelişmekte olan ülkelere yönelik iklim finansman desteği bir yükümlülük olarak gelişmiş ülkelere verilmiş olmakla beraber, gelişmiş/gelişmekte olan ülke tanımının net yapılmaması neticesinde Türkiye'nin anlaşmaya dair çözüm getirilmesini istediği noktalar:

1- Finans ve teknoloji desteklerine erişebilmek için kendisi ile benzer ülkelerle aynı şekilde muamele görmesi,
2-Nüfus artışı gibi ölçütler nezdinde mutlak karbon emisyonunu azaltmanın mümkün olmamasından ötürü, geleceğe dair yapılacak karbon emisyon artış öngörülerinin üzerinde azaltma hedefiyle hareket edilmesi.

Neden Onaylanmalı?

1- Paris İklim Anlaşmasının onaylanması ile Türkiye'nin Glasgow'da düzenlenecek COP26 konferansında güç kazanarak, karbon piyasaları ve sürdürülebilir kalkınma mekanizmaları ile ilgili oy kullanma hakkına sahip olabilir.
2- AB Yeşil Mutabakatı "Sınırdaki Karbon Düzenlemesi" ile gerekli uyum önlemleri alınmadığı takdirde AB üyelerine yapılacak ihracat üzerinde yüksek bir ek maliyet oluşturacak. Bu da anlaşmaya katılmamanın maliyetini katılmaktan daha yüksek kılıyor.
3- Mevcut durumda Türkiye emisyon azaltım amaçlı projelerden yararlanamasa da bir çok iklim finansmanı olanaklarından yararlanabiliyor, Anlaşmaya taraf olunmaması durumunda bu olanaklar kaybedilebilir.
4- Bankacılık Sektörü Yeşil Finansman konusunda mevcut durumda aktif ve reel sektörü de hareketlendirmeye başladı. Anlaşmanın onaylanması ile beraber bu sürecin ivme kazanması, kredi dercelendirme kuruluşlarının, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konularını şirket derecelendirmelerine yansıtmaya başlaması ile bu sürecin daha da hızlanacağı öngörülmüyor.

Türkiye'nin Glasgow'a giderken Paris Anlaşmasını Meclisin onayından geçirmesi ve onay sürecinde İklim Zirvesi ev sahibi İngiltere ve Dünya Bankası ile daha önce başlatılan finansman paketi görüşmelerinin sonuçlandırılarak AB iklim ve Yeşil Mutabakat konularında işbirliğine gitmesi ve adil bir çerçevede üzerine düşeni yapmaya hazır olduğunu belirtmesi; karbon piyasaları ve sürdürülebilir kalkınma mekanizmaları ile ilgili oy kullanma hakkını kazanmasını ve yeni bir alanda gelişmiş ülkelerin sağlayacağı finansman ve teknoloji imkanlarından da yararlanarak yatırım alanları geliştirmesini sağlayabilir.

YASAL UYARI: Bu bültende/raporda yer alan her türlü veri, yazı, bilgi ve grafik Aktif Yatırım Bankası A.Ş. tarafından objektif, iyi niyetli ve güvenilir olduğuna inanılan ve kamunun erişimine açık bilgi kaynaklarından derlenmiştir. Söz konusu verilerdeki hata, güncellemeler veya eksikliklerden dolayı Aktif Yatırım Bankası A.Ş.'nin ve çalışanlarının hiç bir sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu bültende/raporda yer alan bilgi, yorum ile tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Bu bültende/raporda yer alan analiz, değerlendirme ve yorumlar ise sadece genel bilgilendirme amaçlı olup, hiç bir şekilde belirli bir sermaye piyasası aracına yatırım yapılması yönünde kullanıcılara bir yatırım tavsiyesi niteliği taşımamaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu değerlendirme ve yorumlar mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Aktif Yatırım Bankası A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek gecikme ve hatalardan Aktif Yatırım Bankası A.Ş. sorumlu değildir. Bu bültenin/raporun tamamen veya kısmen çoğaltılması ya da içeriğinin Aktif Yatırım Bankası A.Ş.'den önceden izin alınmaksızın ifşa edilmesi kesinlikle yasaktır. Bu bültende/ raporda atıfta bulunulan yatırımlar ve işlemlerle ilgili bağımsız değerlendirmede bulunmak ya da araştırma yapmak tamamen müşterilerin ve yatırımcıların sorumluluğunda olup, hiçbir şekilde tavsiye teşkil ettiği düşünülmemelidir. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanılarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan ve kazanç yoksunluklarından Aktif Yatırım Bankası A.Ş. ve çalışanları sorumlu tutulamaz ve hiçbir şekilde ve surette Aktif Yatırım Bankası A.Ş. ve çalışanlarından talepte bulunulamaz. Bu bülten/rapor ile ilgili daha detaylı bilgi almak isterseniz Aktif Yatırım Bankası A.Ş. çalışanları ile görüşünüz. Aktif Yatırım Bankası A.Ş. tarafından yayımlanmıştır.